

Onder onze ogen gebeurt het

*Hij bewaakt
zijn paswoord
met beelden*

Om rijker uit je herinneringen te putten is het een voordeel dat niet alles en iedereen zomaar te googelen is. Ik blaas de stof van het verleden. Ik laat het kleuren door herinneringen aan mijn in 1999 overleden dichtersvriend en waag dan pas de gok met de zoekmachine. Ik tik zijn naam in: Theo Verhaar.

Amper een foto. Zes titels en wat dichtregels die over een paar digitale schapenwolkjes verspreid te lonken staan. Om een goed beeld van werk en dichter te krijgen, ben ik voor even er niet rouwig om, dat Theo zo beroerd te googelen is. De schijn van volledigheid kan zo ook niet gewekt worden. Zijn mal op de groei gemaakt, kan nog wat uitharden. En wij worden des te onbevangener teruggeworpen op Verhaars oeuvre. Een klein compleet oeuvre, dat gevoelig en consistent is.

*De stad is in beweging vanaf
het grote zwarte gat.
Waar gesloopt wordt
is de grond rijk voor speculatie.*

Er is zijn poëzie. We mógen het nog even doen met Theo Verhaars zuinige bijzetting in de digitale databank. Zes titels en wat dichtregels. Een duurzaam casco. We vangen een glimp op van zijn aan speculatie ten prooi gevallen erfgoed. Een kapitaal pand. Midden in de stad met een fantastische lap grond er omheen. De plaats die hij bewoonbaar achterliet. Zo'n eiland waar de tijd geen vat meer op heeft. Ik loop weer samen met hem op in zijn bundels. Veel beleef ik als voor het eerst. Al lezend verken je de weide omtrek. Je struint door een stad die in zijn opbouw en afbraak, volstrekt onverschillig, de aandacht trekt. Je wilt acuut en absoluut, geen haast meer maken. Om nog beter te kunnen kijken (waar leer je dat?) naar de warme, de contactarme

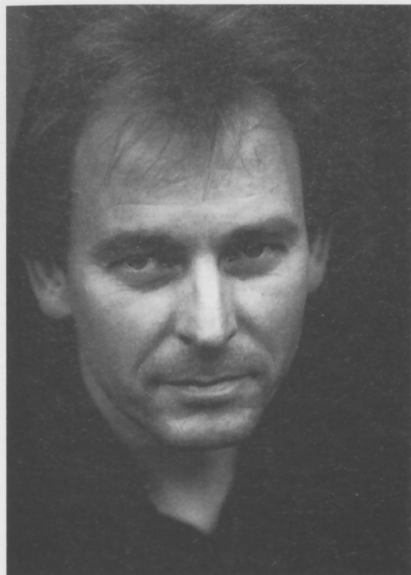
materialen. Al die steigers en stenen. De sloophamer, de huizen geveld. Het pleisterwerk, de as en de stof waar je gedichten uit optrekt. Onder onze ogen blijft het gebeuren. Leegstand, afbraak, opbouw.

*Hier vertikt
de maker
van landschap
zijn tijd,
hangt een bouwkeet in het lood*

Je betreedt de bouwkeet. De dichter is er thuis. Hij is het die met die halve en hele schroot wel raad weet. Vanuit alle hoeken plaatjes schoot. Die snoeren enkel uit het zicht werkte om een oud behangetje of gestuukte muur nog beter te kunnen lezen. Op de tast desnoods. Een röntgenfoto van de stad. Een bouwplan van het lichaam. De geschiedenis van een stad is de geschiedenis van de eigen bloedbanen, huid, ruis, botgroei, steunweefsel. Al het onbekende, het lichaamsvreemde. Vijandig is het al

>>>

>>>

Theo Verhaar | foto Roeland Fossen

lang niet meer. We raken er meer en meer mee vertrouwd. We trekken het valscherf voor Erasmus op. Onthaasten de beelden. Tillen de bank en lichten het wit.

*In zijn verblijf
van was
en haastige
beelden
wast hij
met slijkgeld verkregen
dogma's
wit,
legt ze
gesloten, afgesloten
in de mond
van zijn gefluisterde
poppen.*

Ik ken geen dichter die zo indringend een intimiteit weet op te roepen door afstand te houden. Een man van weinig woorden. Halverwege opbouw en afbraak maakt de leegstand aarde, haakt aan bij het volle leven. Dat altijd ook hectisch is. Nu even niet.

*Licht zien,
een helder moment
dat zich schuil houdt*

*in het tweeduister,
een lauwe lamp
die het melklicht
zuur maakt,
stof klopt
uit het uurwerk.
het glas
dat scherp stelt
vervuilt,
de gedachte aan glas
niet opruimt*

Het licht brengt hier subtiel iets teweeg. Ontketent iets dat betrekkelijk zeldzaam is en dat alles met aandacht geven te maken heeft. De ruimte zuigt. Iets dat het verlangen wakker houdt meer gedichten zo zorgvuldig te lezen.

*Als je je oriënteert in het donker
raak je alle onbevanging kwijt.*

Kostbaar. Niemand wil alle onbevanging kwijtraken. En alleen omdat het gedicht ons, onder Verhaars toezicht, moordenaartje en verstoppertje tegelijk laat spelen, verdienen we hem terug. Juist in het schamele, in het karige schittert tussen de regels door, zijn monument. Aan een paar zinnen heb ik genoeg om het beeld van Theo Verhaar weer springlevend te krijgen. Hij stapt zo uit zijn foto. Zijn jas (een mooie) houdt ie liever aan. Voor de rest lijkt hij me tamelijk onthecht.

'En, Astrid, wat denk je?'

Opnieuw solliciteerde ik naar bloemenmeisje. Valt niet tegen, zou ik zeggen. Je valt me niet tegen bij herlezen, Higgins. Een tikkeltje hermetisch, noemde jij dat niet talig, Theo, een talige dichter. En daar keek ik dan vies bij en dan schonk hij me nog maar eens bij, ook omdat er weer een baby was die met een bos plastic sleutels (rammelaar en bijtring ineen), in zijn favoriete restaurant dat al aardig volstroomde, naar me lonkte. Dichters dienen volwassen te tafelen. Transcendent, corrigeerde ik, groen spul laat je thuis.

*Het is toch de heimelijke wens
van elke vorm
zijn leven in een streling
hoe grillig ook bevestigd te zien.*

Gearticuleerd en onthecht. Daar kom je nu pas achter. Natuurlijk kon hij beter tegen drank dan ik dus we hadden al snel een deal. Eerst het toetje en dan ik mijn geheim verklappen voordat hij mij weer van alles wijs -. Aan bekentenispoëzie hadden we beiden een gloeiende hekel. Ik vond mezelf ook best talig, pas als ik herhaalde dat ik hem wel erg kaal vond, lachte hij triomfantelijk, alsof het daarmee 2-1 stond. Hij schoof de toffies, zuurtjes watdanook naar me toe en stopte de rekening net op tijd weg. Lees jij nou maar echte dingen, Lampe. ■

Astrid Lampe (1955) debuteerde met *Rib* in 1997.

Ze publiceerde zes bundels bij Querido. *De sok weer aan* (2000) en *De memen van Lara* (2002) werden beide genomineerd voor de VSB-poëzieprijs. Voor *Spuut je Ralkleur* (2005) ontving ze o.a. de Ida Gerhardt Poëzieprijs. In 2010 verscheen *Lil (zucht)*.

foto Bertram Westera